

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Tit. V. De Magistris, Et Ne Aliquid Exigatur Pro Licentia Docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

hoc tit. ubi Pont. approbat factum illius, qui per septem annos continuos Ecclesiam pro annuo censu conduxerat. Hanc antinomiam seu contradictionem Glof. in d. cap. *Querelam ad verb. Praefatam Ecclesiam*, hoc modo solvit, quod vocabulum Ecclesia, quia æquivoce est, in iis locis, ubi id prohibetur, pro prælatura Ecclesiastica accipitur, quæ sine dubio, ut est res spiritualis, pacto pretio non potest committi. At verò in d. cap. *Querelam* accipitur pro fructibus seu proventibus ipsius Ecclesiæ, qui ut sunt res merè temporales, liberè possunt elocari & conducì. etiam ab ipsis laicis, præterim si tales sint, qui cupiunt Ecclesiæ conditionem efficere meliorem, cap. *Vestra no-*

bis 2. sup. De locato & cond. Aliud sanè erit, si Prælatus vel Pastor legitimè impeditus Vicarium substituatur, cui, ut loquuntur, vitæ competentiam, seu, ut Canones vocant, congruam portionem suppeditat, cap. *Pervenit sup. De appellation. c. Rectorib. sup. De Clerico non resid cap. Cum ex eo § porò De elect lib. 6.* Obligatio enim, quæ Vicarius certo tempore & loco seipsum ministerio obstringit, pretio æstimabilis est, cujus ob id sustentatio tamquam causa primaria & immediata in considerationem venire debet. Jam verò axioma illud, quod res per se bona vel indifferens, si finis seu intentio operantis sit mala, efficiatur mala, accipi debet de fine præcipuo & immediato.

IN TIT. V. DE MAGISTRIS, ET NE ALIQUID EXIGATUR PRO LICENTIA DOCENDI.

SUMMARI A.

1. Pro licentia aut labore docendi an pretium aut salarium accipere liceat.
2. Magistro de præbenda provideri debet.
3. Studiorum causa absentes gaudent fructibus suorum beneficiorum.

Pontifex hic reprehendit Prælatos, seu potius Magistros, quos vulgò vocamus Scholasticos, qui neminem ad docendum admittebant quantumvis idoneum, nisi acceptâ pecuniâ. Quod vitium est quidem sordidum, & a radice cupiditatis omnium malorum matre procedit, sed tamen non nisi speciem Simonis habet, cum nec licentia docendi, nec artes & scientiæ eò, quo diximus, modo sint res spirituales; quia non dantur supra vires naturæ, nec à principio supernaturali dependent, sed labore & industriâ naturali tam ab infidelibus quàm Christianis comparantur. Et proinde delinquentes hoc loco non puniuntur ut Simoniaci, sed in primis, dum extorquendo pecuniam, profectum Ecclesiæ impediunt, beneficiis suis privantur, cap. 1, *hoc tit.* Deinde quod ipsis promissum est, ut remittant coguntur, & si quid acceptum, ut restituant, c. 2,

h tit. Verumenim verò si magistri ex adverso pro laboribus stipendia seu minervalia petant, illud vitio verti non debet.

Sed ne pauperiores discipuli graventur, & ut gratis ac liberaliter erudiantur, mandat Pont. ut in singulis Cathedralibus Ecclesiis, atque etiam aliis, ubi facultas suppetit, peritus Magister constituitur, cui pro labore docendi proventus unius præbendæ vult concedi, etiam si Canonicus non efficiatur, d. cap. 1, & cap. *Quia nonnullis 4, hoc tit.* Cui rei insistens Concil. Trid. vult in qualibet diocesi certum, ut vocat, Seminarium erigi. Deinde ne per raritatem docentium capiatur excusatio, mandat hic Pont. Prælati & Capitulis, ut, si non satis commodè apud ipsos id fieri possit, pro capiendo cultu ingenii aliquos è Clero maximè industrios ad Academiam mittant, qui probè eruditi cæteros postmodum edoceant. † Ipsisque interim, dum sacris studiis dant operam, toto quinquennio licet absentibus præbendarum suarum proventus speciali privilegio concedit, in cap. *Super specula h. tit. item Clem 1, & 2,* ubi præter cætera peculiaria illud quoque exprimitur, quod in certis Academiis Catholici & trium linguarum periti, nimirum Hebraicæ, Arabicæ & Chaldaicæ professores adsumi debeant.

IN TIT. VI. DE JUDÆIS, SARRACENIS, ET EORUM SERVIS.

SUMMARI A.

1. Indæ & Sarraceni qui.
2. An & qualiter inter Christianos agere possint.
3. Quatenus Christianis ad eos divertere liceat.

4. Et